

Dünyadan kısakısak

Dünyanın en küçük Mozart portresi 218 bin 500 avroya satıldı

Mozart'ın, 1777 yılına ait ender bulunan bir minyatürü bir müzayedede 218 bin 500 avroya alıcı buldu. Sadece dört santimetre uzunluğunda olan bu minik portreyi Mozart 21 yaşındayken aşık olduğu kuzeni Maria Anna Thekla Mozart'a aşkının bir göstergesi olarak vermişti.

Dünyanın en hızlı çalan piyanisti

Ukraynalı piyanist Lubomyr Melnyk, her iki eliyle saniyede 19,5 nota çalabiliyor. "Sürekli müzik" (continuous music) adını verdiği, kendi icat ettiği bir teknikle çalan piyanist, bu sayede, piyano çalmak alanında 300 senedir ilk defa yeni bir teknik ortaya çıktığını söylüyor.

Montserrat Caballé vergi kaçırdığı gerekçesiyle tutuklanmaktan kurtuldu

81 yaşındaki soprano Montserrat Caballé, geçtiğimiz ilkbaharda konserlerinden kazandığı 500 bin avrodan fazla bir meblağ vergi beyannamesinde sunmamaktan dolayı suçlu bulunmuştu. Caballé'nin, bir miktar para cezası ödeyerek hapis cezasından kurtulacağı bildirildi.

Avusturalyalı senfoni orkestrası, müzisyenlerinin işitme kaybı yaşamalarına karşı önlem alıyor

Avusturalya'daki Queensland Sinfoni Orkestrası'nda müzisyenleri işitme kaybına karşı korumak amacıyla yürütülen uzun soluklu bir araştırma programı sonucunda araştırmacılar, yükseltici ve akustik ekran gibi araçlar kullanmanın müzisyenlerin maruz kaldığı gürültü miktarını azalttığını belirtti.

Bayreuth Festivali Nazi selamı veren yönetmenle yollarını ayırdı

Bayreuth Festivali'nin işbirliği yaptığı yönetmenlerden Alman sanatçı Jonathan Meese, 2013 yılında sahnede verdiği Nazi selamından dolayı, festivalin 2016 yılındaki yeni yapımı olan Parsifal'i yönetemeyecek.

Etnomüzikologlar birleşin! Peki, nasıl bir birliktelik?

Geçen ay bu sayfalarda, "Türkiye'nin Etnomüzikologları Birleşin!" çağrısıyla, bir meslek birliği oluşturmanın aciliyetini ileri sürmüştüm. Gerekçeleri şöyle özetlemek mümkün: Etnomüzikoloji disiplini akademi içinde son derece küçük bir alanı oluşturmakta ve hem akademik hem

de akademi dışı bağımsız araştırmaların desteklenmesi neredeyse mümkün olamamakta. Öte yandan, Türkiye'de devletin kültür alanından hızla elini çekme girişimleri ve neo-liberal politikaların bir uzantısı olarak üniversitelerin ticarileşmesi sadece etnomüzikolojinin değil, etnomüzikoloji eğitiminin de kapsayan konservatuvarların bu dönüşümden payını alacağını sinyallerini vermekte. Etnomüzikolojinin Türkiye'de pek de doğru tanınmamış bir disiplin olması da cabası...

Geçen ay kaldığımız yerden devam edelim: Peki, nasıl bir birlik?

Öncelikle "meslek birliği" kavramının belli bir alanda ürün veren yayın ve eser sahiplerini bağlayan bir yapıyı işaret ettiğini hatırlayarak, bizim açımızdan kastedilenin bir meslek birliği değil, daha ziyade bir mesleki birliktelik olduğunu belirtmek gerek. Dünyada çok sayıda müzikoloji ve etnomüzikoloji (ve elbette müzik teorisi) topluluğunun (society) işleyişine ve üstlendikleri görevlere bakmak, böyle bir birliktelikten ne murat edilebileceği konusunda fikir verebilir.

Başlangıç olarak, yıllık kapsamlı bir sempozyum ve bunun yanı sıra kendi bağımsız toplantılarını düzenleyecek çalışma grupları oluşturmak ve en azından yıllık olarak yayımlanacak hakemli ve nitelikli bir süreli yayını hedeflemek, etnomüzikoloji alanındaki bilimsel üretimi hem niteliksel hem de niceliksel olarak zenginleştirebilir. Bunun araştırmacılar açısından güçlü bir iletişim kanalı açacağı, kurulacak çalışma gruplarının bireysel çalışmalarını güçlendireceği gibi, yeni ortak çalışmalara imkan yaratacağı da kuşkusuz.

Daha ileri bir aşamada ise etnomüzikolojik alan çalışmasının ciddi giderlerle gerçekleşmekte olduğunu göz önüne alarak, bağımsız araştırmacılara veya çalışma konusu üniversiteler ve diğer kurumlar tarafından desteklenmeyen araştırmacılara ve lisansüstü öğrencilere fon sağlamak da pekala böyle bir birliğin amaçları arasında düşünülebilir. Elbette bu konu, piyasayla ilişkiler, destek mekanizmaları vs. üzerine temel tartışmaların yürütülmesi ve ortak ilkelerin belirlenmesiyle, gerçekçi bir biçimde değerlendirilmeye muhtaç.

Öğrencilerden söz açılmışken, böyle bir birliğin üyelerini kimlerin teşkil edeceği de önemli bir soru. Etnomüzikolojinin tüm dünyada akademinin ağır, bunaltıcı, hiyerarşik yapısının epeyce uzağında olduğunu söyleyebiliriz. Akademik etnomüzikolojinin özellikle Avrupa'da -birlikte çalıştığı sosyal bilimler disiplinlerinin de etkisiyle- tarihsel müzikolojiden çok daha özgürlüğe bir görünümde olduğu aşikar. Her ne kadar Kuzey Amerika'da etnomüzikoloji, oradaki akademinin şirketleşmiş yapısından bağımsız değilse de (burs ve fon başvurusu yazmanın belli kurallara bağlanmasından tutun da büyük etnomüzikoloji sempozyumlarında kurulan "job market"lere), disiplinin iç ilişkilerinin tarihsel müzikolojiye ve bazı başka alanlara nispeten daha eşitlikçi olduğu söylenebilir. Bu bakımdan, herhangi bir birlikteliğin yatay ilişkilerle kurulması; Türkiye'de akademinin geleneksel ilişkileri barındıran yaş ve titer hiyerarşisinin kısıcına düşmekten kaçınarak, hem akademinin asıl yükünü taşıyan hem de güncel literatürü ve teorik tartışmaları takip eden genç araştırmacıların etkin rol aldığı bir yapı olarak düşünülmesi elzem. Bununla birlikte, akademi içinde ve dışında çalışanlar arasında bir hiyerarşi yaratmamak da bir başka hassasiyet noktası olarak düşünülmeli.

Son olarak, Türkiye'de müzikoloji ve etnomüzikoloji disiplinlerinin pek çok üniversitede bir arada ele alındığını göz önüne alarak olursak, kurulacak bir birliğin bu konudaki tercihi temel sorulardan biri olacak gibi görünüyor: Her iki disiplinin araştırmacılarına da çağrı yapması akla yakın görülmekle birlikte, pekala etnomüzikoloji açısından belirleyicilik taşıyan etnografik metodoloji temel alınarak, uzun ya da kısa süreli alan araştırması ve benzeri etnografik yöntemlerle veri toplayan araştırmacılara çağrı yapılması da mümkün.

20 Kasım'da İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nın davetiyle bir Müzikoloji Bölümleri Çalıştayı'nın düzenlenmesi son derece önemli ve dileriz ki verimli ortaklıklara vesile olacak bir adım. Ancak etnomüzikolojik çalışmanın akademi dışında da mümkün olduğunu ve alanda gerçek bir canlanmayı daha kapsamlı ve aşağıdan bir hareketlenmenin mümkün kılacağını hatırlayarak biz yine çağrımızı tekrarlayalım.

Türkiye'nin etnomüzikologları, birleşin! **EVİM HİKMET ÖGÜT**